

**Sveriges Begravningsbyråers Förbund/Memento Service AB
Sveriges Auktoriserade Begravnings- & Juridikbyråer**

Stockholm 12 januari 2026

Regeringskansliet
Justitiedepartementet
ju.remissvar@regeringskansliet.se

YTTRANDE

**Sveriges Begravningsbyråers Förbund (nedan SBF) Remissyttrande på
Betänkandet Nya regler om Arv och Testamente – bland annat ett
testamentsregister i offentlig regi och ett stärkt skydd för efterlevande sambor
(SOU 2025:91)**

Sammanfattning

SBF stödjer utredningen och betänkandet i sin helhet som en god förändring efter samhällets struktur i form av bl.a. familjekonstellationer och inte minst digitaliseringen.

Men SBF vill ge följande kommentarer till:

Utredningens Förslag angående Sambors förstärkta skydd

SBF är i det stora hela positiva till utredningens förslag om att stärka efterlevande sambors skydd.

Genom att arvingar ges möjlighet att avstå från omedelbar arvsrätt till förmån för sambon samt att sambor ges en ökad möjlighet till att testamentera till varandra och att bröstarvingarna i båda fallen ges en efterarvsrätt.

Det förslag till lagändring som utredningen presenterar anser vi stämmer överens med lösningar vi idag önskar fanns att tillgå.

Överförmyndarens uppdrag

SBF har noterat att, i de fall det finns minderåriga legala arvingar, får Överförmyndaren ett stort ansvar vid lämnande av samtycke till arvsavstående eller ej och att det i dessa fall alltid kommer att vara en subjektiv bedömning i det enskilda ärendet vilket kan komma att leda till olika utfall beroende på Överförmyndare, men att det sannolikt är så det måste vara.

Vi tolkar formuleringen "Överförmyndaren ska få lämna sitt samtycke..." som just en rättighet för Överförmyndaren att godkänna ett testamente eller ett avstående men inte som något man ska räkna med att Överförmyndaren alltid kommer att göra.

Sambors möjlighet att registrera bodelningsavtal

SBF har diskuterat definitionen av sambo och att möjligheten att registrera bodelningsavtal hos Skatteverket, likt äktenskapsförord för makar, också skulle kunna vara ett sätt att stärka skyddet för efterlevande sambo med anledning av att det reglerar fördelning av samboegendomen.

Sambo som civilstånd

SBF diskuterade om behovet av att införa sambo som ett registrerat civilstånd eller ej, men landade i att det inte ingår i den nuvarande utredningens uppdrag. Däremot kan lagändringen leda till att vi får fler ärenden där frågan om ett samboförhållande har upphört eller ej blir tvistig.

SBF:s kommentar till utredningens förslag om modernisering av reglerna för nödtestamenten

SBF ställer sig i huvudsak positivt till utredningens förslag om att modernisera reglerna för nödtestamenten. Sverige befinner sig i ett samhälle där digital kommunikation är en naturlig del av vardagen, och det är därför rimligt att lagstiftningen anpassas till hur människor faktiskt uttrycker sin vilja i dag. Vi anser även att det är viktigt att Sverige håller jämna steg med våra nordiska grannländer, särskilt då Danmark redan infört en mer teknikneutral reglering.

1. Fler former ska godtas som nödtestamente

Vi ser positivt på att fler digitala former såsom sms, e-post, ljud- och videoinspelningar ska kunna godtas som nödtestamente. För många människor är mobilen det främsta kommunikationsverktyget, och i ett nödläge kan ett digitalt uttryck vara det enda realistiska sättet att snabbt och tydligt dokumentera sin sista vilja. Detta ligger helt i linje med samhällets tekniska utveckling och stärker möjligheten för testator att få sin yttersta vilja fastställd, bevarad och efter dödsfallet respekterad och verkställd.

2. Behålla muntliga och holografiska nödtestamenten

Att nuvarande former bibehålls är klokt, eftersom de är väl beprövade och fungerande. SBF ser det som positivt att reformen inte inskränker befintliga möjligheter utan snarare kompletterar dem.

3. Särskild taleregeln

SBF noterar och önskar understryka behovet av en tydligt utformad taleregeln för att hantera otydligheter kring digitala nödtestamenten. Som föreslaget måste testamentstagaren vid oklarhet kring nödtestamente väcka talan och bevisa att dokumentationen är ett bevis för testatorns vilja, att det funnits en nödsituation och att testatorn hade testationsförmåga vid aktuellt tillfälle.

Samtidigt vill vi lyfta att denna ordning sannolikt kommer att leda till fler bevisfrågor och därmed ökad belastning på domstolarna. Digitala uttryck kan vara svårare att autentisera, särskilt i ljuset av AI-teknikens snabba utveckling där bild, ljud och video med förhållandevis enkla insatser kan manipuleras. Vi anser att denna fråga bör följas noggrant och vid behov kompletteras med vägledning eller tekniska krav för att stärka autenticitetsbedömningen. Detta är mycket viktigt för rättssäkerheten.

4. Tidsfrister för talan och klander

SBF bedömer att de föreslagna tidsfristerna är rimliga och bidrar till att skapa ordning och förutsebarhet i processen.

Testamentstagaren måste väcka talan **inom sex månader** från att bouppteckningen avslutats. Begreppet avslutats bör dock omformuleras då det i andra sammanhang skapat otydlighet, bättre med t ex registrerats. Om domstolen fastställt att det digitala uttrycket utgör ett testamente har arvingarna **tre månader på sig** från domens laga kraft, att klandra på andra ogiltighetsgrunder (t.ex. tvång eller psykisk störning) Ovan nämnda tidsramar bör vara tillräckliga för att säkerställa att parterna ges faktisk möjlighet att utreda bevisfrågorna på ett tillfredsställande sätt.

5. Delgivning

Det är positivt att testamentsdelgivningen moderniseras så att även digitala upptagningar kan komma att utgöra underlag för testators vilja. Detta speglar dagens informationshantering och ökar flexibiliteten utan att tumma på rättssäkerheten.

6. Bouppteckningen

Förslaget att nödtestamentet ska bifogas bouppteckningen på lämpligt sätt är ändamålsenligt. Likaså anser SBF det klokt och nödvändigt att bibehålla de traditionella reglerna om att vid osäkerhet kring dödsbodelägarkretsen kalla största möjliga krets.

Förslaget att som utgångspunkt vid *direkt oenighet* kring ett digitalt nödtestamente *inte* beakta nödtestamentet i bouppteckningen och därmed inte anteckna testamentstagarna bland dödsbodelägarkretsen, kommer med största sannolikhet medföra att den praktiska hanteringen av ett dödsbo och dess avveckling försvåras och försenas. Detta kan komma att innebära utökade kostnader för dödsboet och en utdragen process tenderar vanligen att påverka dödsbodelägarerna negativt.

Utredningen kommenterar att antalet tilläggsbouppteckningar förväntas hållas nere eftersom den testamentstagare som åberopar ett nödtestamente först måste väcka fastställsetalan och vinna framgång i denna talan innan tilläggsbouppteckning behöver förrättas, upprättas och lämnas in till Skatteverket för registrering. Att oenighet kring nödtestamente hanteras genom domstolsprövning och därefter tilläggsbouppteckning är en tydlig och strukturerad ordning som SBF står bakom, även om det kan innebära ett mer utdraget arbetsförlopp i respektive dödsbo.

Sammanfattande bedömning

SBF anser att utredningens förslag i stort är väl avvägt. Det möjliggör moderna och praktiskt användbara sätt för testator att uttrycka sin vilja. Vi vill dock understryka vikten av att noggrant följa utvecklingen kring bevisfrågor och digital autenticitet, särskilt med tanke på risken för förfalskningar och missbruk.

Vår samlade bedömning är att förslaget är ett steg i rätt riktning och stärker möjligheten att säkerställa testators yttersta vilja i ett samhälle där tekniken blivit en naturlig del av människors liv.

Vittneskrav

SBF:s kommentar till krav på uppgifter om testamentsvittnen

Utredningen behandlar det återkommande problemet att testamentsvittnen ibland är svåra att identifiera, vilket försvårar bedömningen av ett testaments giltighet. I dag finns endast rekommendationer, inte juridiskt fastställda formkrav, om vilka uppgifter vittnen ska lämna.

Detta kan medföra att vittnen inte går att nå eller att deras behörighet inte kan kontrolleras i efterhand.

Kammarkollegiet har föreslagit att vittnen ska lämna mer detaljerade identifikationsuppgifter, bland annat personnummer. Utredningen konstaterar att även om tydligare uppgifter är angelägna, bör dessa inte göras till formkrav eftersom det riskerar att leda till att giltiga och tydliga testamenten ogiltigförklaras på formella grunder. SBF delar utredningens bedömning.

Vi är positiva till utredningens förslag om att vittnen ska lämna personnummer och andra identifierande uppgifter, men vill samtidigt betona vikten av att dessa uppgifter *inte ska omvandlas till obligatoriska formkrav*. Vi praktiker som dagligen hjälper kunder med upprättande av testamenten, har sedan länge en god tradition av att säkerställa att både testamentet och vittnesuppgifterna blir tillräckligt tydliga och korrekta. Samtidigt är det viktigt att beakta att många testamenten fortfarande upprättas av privatpersoner helt utan hjälp av juridisk expertis. Ett formkrav som inte uppfylls pga okunskap hos testatorn vid upprättandet skulle kunna leda till att i grunden giltiga testamenten underkänns, vilket vore negativt för rättssäkerheten och för den enskildes yttersta vilja.

SBF står helt bakom förslaget om att lagen ska förtydligas genom att ange vilka uppgifter som vittnen **bör** lämna:

- Namnförtydligande
- personnummer (eller motsvarande uppgift)
- yrke
- övriga uppgifter som gör det möjligt att identifiera dem, såsom adress, telefonnummer eller e-postadress
- ort och datum för bevittnandet

Vidare föreslås i utredningen att den bevislättning som följer av ett korrekt vittnesintyg tydligare ska kopplas till att båda vittnena faktiskt går att identifiera. Detta innebär att den som vill åberopa ett testamente får en starkare presumtion till sin fördel när vittnena kan knytas till sina underskrifter.

Klander av testamenten kommer aldrig helt kunna undvikas men SBF uppskattar utredningens förslag att stärka bevisningen i eventuella klanderprocesser och ge bättre vägledning vid upprättande av testamenten utan att införa tvingande formkrav som riskerar att ogiltigförklara testamenten i onödan. Detta välkomnar vi förbundsanslutna jurister som i egenskap av praktiker dagligen jobbar för att värna om testators vilja.

E-testamente

SBF:s kommentar till förslaget om att införa e-testamenten

SBF ser positivt på utredningens förslag att införa möjligheten att upprätta e-testamenten i Sverige. Digital signering och e-legitimation används redan i många myndighetsprocesser, och både teknisk utveckling och samhällsutveckling talar för att även arvsrätten behöver moderniseras i denna del. Att grannländer som Norge och Danmark redan arbetat med liknande frågor visar dessutom att Sverige bör hålla jämna steg med den nordiska rättsutvecklingen.

Vi har sedan tidigare kännedom om att Sverige arbetar med digitalisering av närliggande rättshandlingar, såsom framtidsfullmakter, fastighetsöverlåtelse samt att och införandet av en statlig e-legitimation på högsta säkerhetsnivå. Behovet av långsiktig validering och säker lagring

av elektroniska underskrifter hanteras idag genom teknik och standarder som DIGG och andra statliga aktörer redan utvecklar.

Genom en utblick över andra länders erfarenheter tycks digitala testamenten innebära betydande fördelar såsom ökad tillgänglighet, trygghet och användarvänlighet men det framgår att det också krävs försiktighet, särskilt när det gäller risken för otillbörlig påverkan och vikten av korrekt bevittning för att skydda testatorn, och säkerställa testatorns vilja.

Mot denna bakgrund anser SBF att utredningens bedömning är rimlig: e-testamenten kan införas i Svensk lag förutsatt att de tekniska lösningarna ger samma skydd som dagens pappersbaserade formkrav. Det innebär att krav på skriftlighet, underskrift, bevittning, säker e-underskrift samt validering och långtidsförvaring (långtidslagring av handlingen) måste kvarstå.

Det är också positivt att den föreslagna regleringen inte gör avkall på de grundläggande juridiska skyddsregler som gäller i dag, och att både fysiska och digitala testamenten fortsatt ska ha samma rättsverkan. SBF välkomnar även att systemet utformas för att fortsatt värna om den fysiska bevittningen av två samtidigt närvarande vittnen, och att tydliga instruktioner ska säkerställa att vittnen fortfarande är just personligen närvarande när underskrifterna görs. Gärna om det även tekniskt kan säkerställas.

SBF ser lösningen i två delar. Ena delen gäller själva upprättandet av testamentet (formuleringen), andra delen själva signeringen av det upprättade testamentet.

För oss jurister som i egenskap av praktiker dagligen arbetar med kunder i de här frågorna är det viktigt att framhålla att det viktigaste i alla frågor som rör testamenten är att testators sista vilja dokumenteras korrekt och kan verkställas efter dödsfallet. Det som ofta är utmanande vid handläggning i praktiken är bristfälligt formulerade testamenten som ger upphov till tolkningsutmaningar vilket riskerar att testators vilja ej blir verkställd. Dessa testamenten tar ofta sin utgångspunkt från egenhändigt skriva testamente utifrån pappersbaserade eller digitala mallar. Viktig är därför att de tjänster som tas fram av myndighet enbart är för digital signering och inte några ”mallar” eller hjälpmedel för upprättande av testamente – eftersom det riskerar att bli vilseledande för testator och otroligt krävande för myndigheten kring rådgivning för de som använder tjänsten. Framför allt är okunnigheten om vilken egendom man har rådgivning över ur testamentarisk synpunkt ofta stor. Vid upprättande av testamente krävs ofta en utredning över tidigare arv eller skrivna testamenten. Vanligt är också att det brister i formuleringar och begreppsanvändning som skapar en otydlig sista vilja.

SBF stödjer sammanfattningsvis förslaget att e-testamenten ska kunna upprättas men att staten enbart ska erbjuda en signeringstjänst. Det ska dock finnas utrymme för alternativa signeringslösningar på marknaden med samma säkerhetsnivå. Den statliga signeringstjänsten bör också ha integrationsmöjligheter från system som jurister använder för upprättande av testamenten.

Att skapa fler vägar för testator att uttrycka sin vilja, både på klassiskt vis genom undertecknande av en pappershandling såväl som digitalt, är enligt vårt förbund mycket positivt. Förslaget innebär ett modernt, rättssäkert och framtidshållbart system som stärker tillgängligheten och underlättar för medborgarna.

Testamentsregistret

SBF:s kommentar till statligt testamentsregister

SBF vill framhålla att vi ser positivt på, och är drivande i, att fler testamenten kommer fram vid testators död än idag. SBF vill framföra flera aspekter som oroar oss med nu föreslagna förändringar:

Testators vilja är, har alltid varit och ska alltid vara central i all lagstiftning och hantering kring testamenten. Det är angeläget att den avlidnes sista vilja blir känd och att den respekteras i varje enskilt fall. Därför är det av särskild vikt att det alltid ska vara det senast upprättade testamentet som ska gälla. SBF håller testators rätt att formlöst återkalla sitt testamente högt. Vi har en oro kring att den föreslagna regleringen i realiteten kommer att inskränka formlösheten kring återkallandet och att det därmed finns en risk att testators sista vilja inte beaktas.

Vi ser en risk att vi kommer se en ökning av processer kring giltigheten av ett testamente som är registrerat hos Skatteverket då det finns eller påstås finnas en återkallelse, ett tillägg eller ett nytt upprättat testamente som inte finns registrerat hos Skatteverket. Processer som kommer belasta landets domstolar, som är kostsamma att driva för privatpersoner och som riskerar att stoppa upp den redan utdragna dödsboavvecklingen.

Det SBF särskilt vill framhålla är att det måste vara utrett och tydligt reglerat hur ett registrerat testamente och registreringen som sådan står sig i förhållande till

- om testator upprättar ett testamente som ska ersätta det som finns registrerat hos Skatteverket
- om testator upprättar ett tillägg till ett testamente som finns registrerat hos Skatteverket
- om testator återkallar sitt testamente som finns registrerat hos Skatteverket

Viktigt att framhålla är hur lagstiftaren ser på originalhandlingen i förhållande till det hos Skatteverket registrerade. Om den fysiska originalhandlingen fortfarande är den gällande måste en tydlig information ges av Skatteverket till den enskilde om att originalhandlingen måste förvaras säkert.

Vår uppfattning är att det skulle vara olyckligt att en registrerad kopia av testamente skulle vara att ses som giltig. I praktiken kommer det att leda till rättsförluster på grund av oklarheter kring återkallelse av testamenten. I många fall är en rättslig prövning inte ett relevant förfarande då tillgångarna i många dödsbon ur delägarnas perspektiv relativt stora men ändå för små för att motivera risken och kostnaderna för en prövning. Man bör därför överväga om att antingen förvara originaltestamenten eller ingen kopia alls. E-testamenten kan dock förvaras och anses vara giltiga då det av sin form blir tydligare kring upprättande och återkallande.

Det är sällan testamenten som upprättats av jurist och originalet förvaras och bevakas av jurist- eller begravningsbyråer som kommit bort eller i orätta händer. Idag finns flertalet marknadsaktörer såsom jurist- och advokatbyråer samt begravningsbyråer som i grunden löser problemet för de kunder som tar professionell hjälp. När ett testamente däremot upprättas och förvaras av den enskilde är risken högre att de inte kommer fram vid ett dödsfall eller att testamentet kommer i orätta händer. I den situationen skulle ett statligt bevakningssystem av något slag bidra på det sätt som utredningen tänker sig.

SBF anser att Skatteverket är en lämplig myndighet att handha ett sådant register om det ska inrättas. Ett register i offentlig regi ställer höga krav på digital säkerhet och digitala identitetskontroller, såväl för testator som vittnen, något som Skatteverket enligt SBF:s uppfattning kan hantera.

Vi ser också att med ett registreringsförfarande kommer också att Skatteverket måste stå redo att hjälpa medborgare med frågor kring sitt testamente. Alldeles säkert kommer frågor kring upprättande av ett nytt testamente, tillägg, formkrav, återkallelse och nödtestamente men troligen också kring innehållet i ett testamente och juridiska frågeställningar i stort. Något som Skatteverket måste ha en uttänkt process och gränsdragningar kring. Det är olämpligt om Skatteverket hamnar i juridisk rådgivning kring testamenten något som är särskilt olämpligt då Skatteverket som myndighet även registrerar bouppteckningar. Idag har vi den fungerade ordningen att det är marknaden som tar dessa frågor och som också ansvarar för den rådgivning som man ger. Ett ansvar som inte Skatteverket ska belastas med.

SBF ser sammanfattningsvis positivt på, och är drivande i, att fler testamenten kommer fram vid testators död än idag men vill framhålla flertalet utmaningar med utredningen som ligger på bordet. Idag finns flera aktörer på marknaden som har välfungerande förvarings- och bevakningssystem av testamenten, aktörer som också i sin tjänst ansvarar för den rådgivning som man ger kring testamentet till kunden. Ett alternativ som SBF istället förespråkar är att man ser över om Skatteverket kan beredas tillgång till marknadens befintliga förvarings- och bevakningssystem för att säkra att ett testamente efter dödsfallet kommer fram, utan att reglerna kring testamente ändras i den omfattningen som utredningen nu föreslår.

Dag som ovan

Ulf Lernéus

Förbundsdirektör/VD

Sveriges Begravningsbyråers Förbund